

Kriminalita, tresty a veřejné mínění

Lucie Háková

20. května 2026, Praha, Květnice

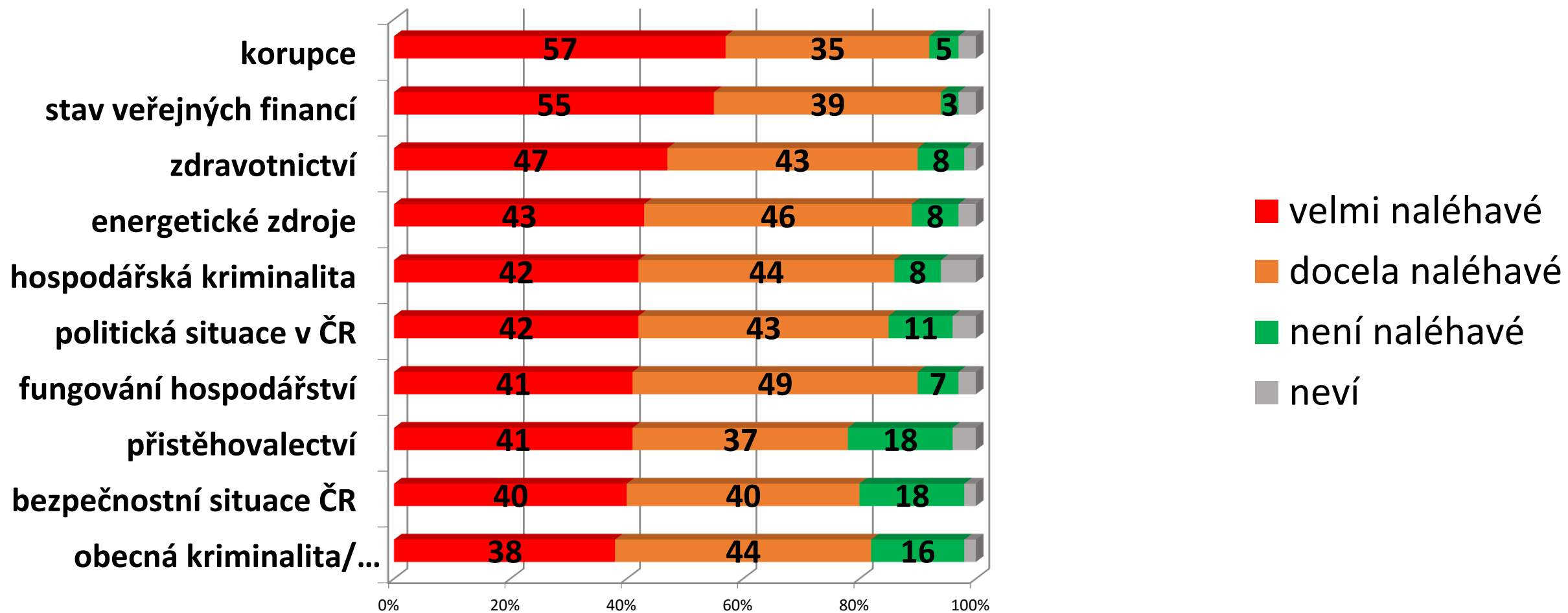

Úvod

- Proč se zabývat veřejným míněním?
- Důvěra v instituce, legitimita, podpora trestní politiky
- Veřejnost o kriminalitě a trestání: slabé znalosti, silné postoje (Kauko Aroma)
- Informovanost veřejnosti o oblasti kriminality a trestání
- Jaká je role médií?
- Jak informovat veřejnost?

Kriminalita jako naléhavý sociální problém (CVVM, 2025)

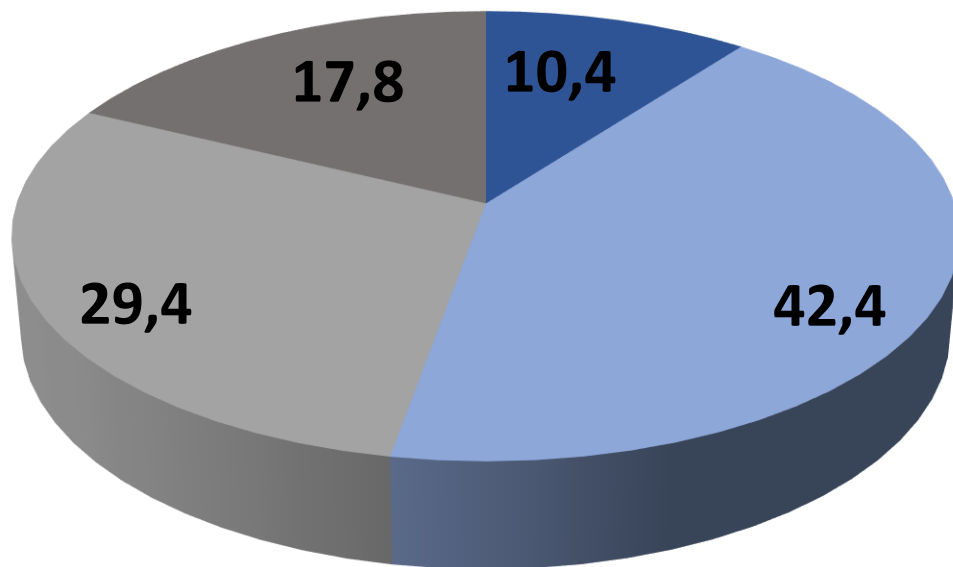
Výzkumy veřejného mínění IKSP

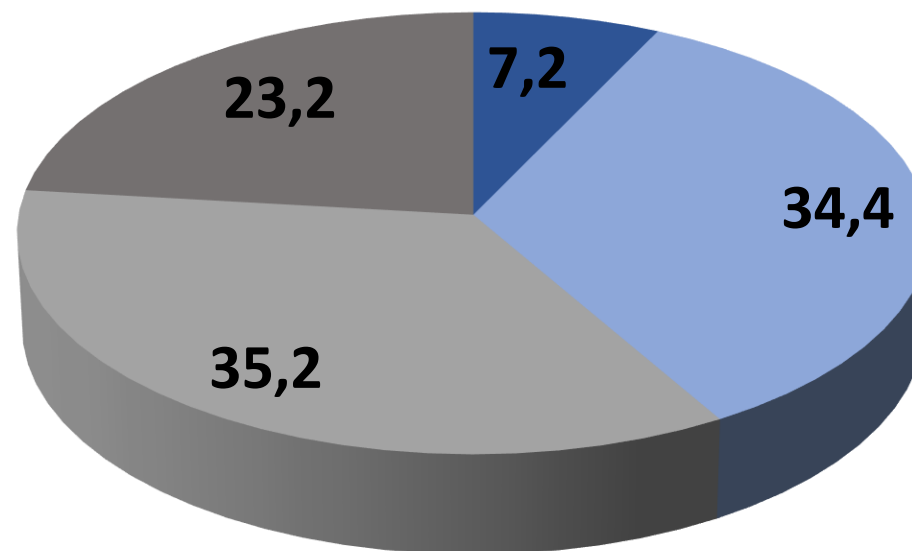
- projekt Veřejnost a trestní politika, 2009 (Zeman, P. a kol., 2010, 2011)
- menší omnibusová šetření
- aktuální výzkum veřejného mínění IKSP: **říjen 2025**
  - reprezentativní vzorek obyvatel ČR 15+
  - N=1029
  - kvótní výběr: pohlaví, věk, vzdělání, velikost bydliště

Zájem o téma kriminality (IKSP, 2025, N=1029)

Kauzy

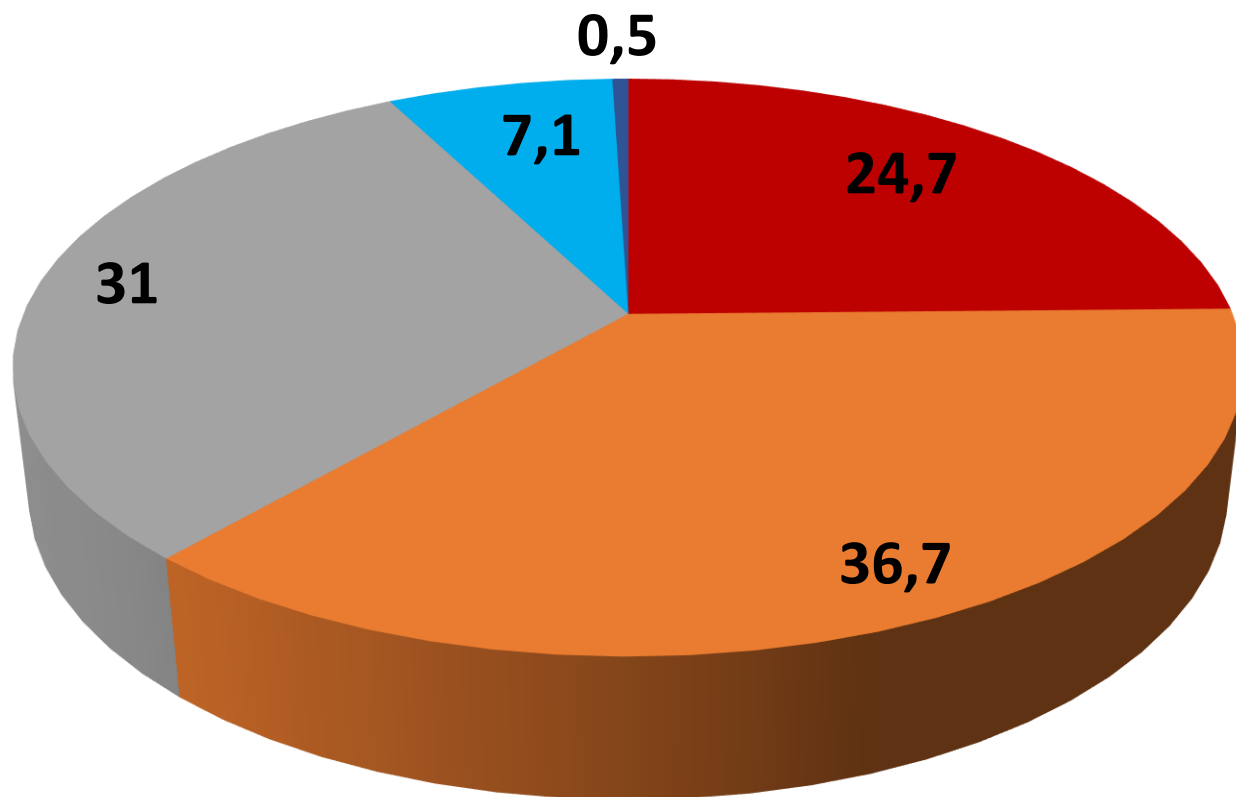

Statistiky

- Velmi se zajímám
- Spíše se zajímám
- Spíše se nezajímám
- Vůbec se nezajímám

Představy veřejnosti o kriminalitě: Kriminalita v ČR ve srovnání se stavem před 10 lety

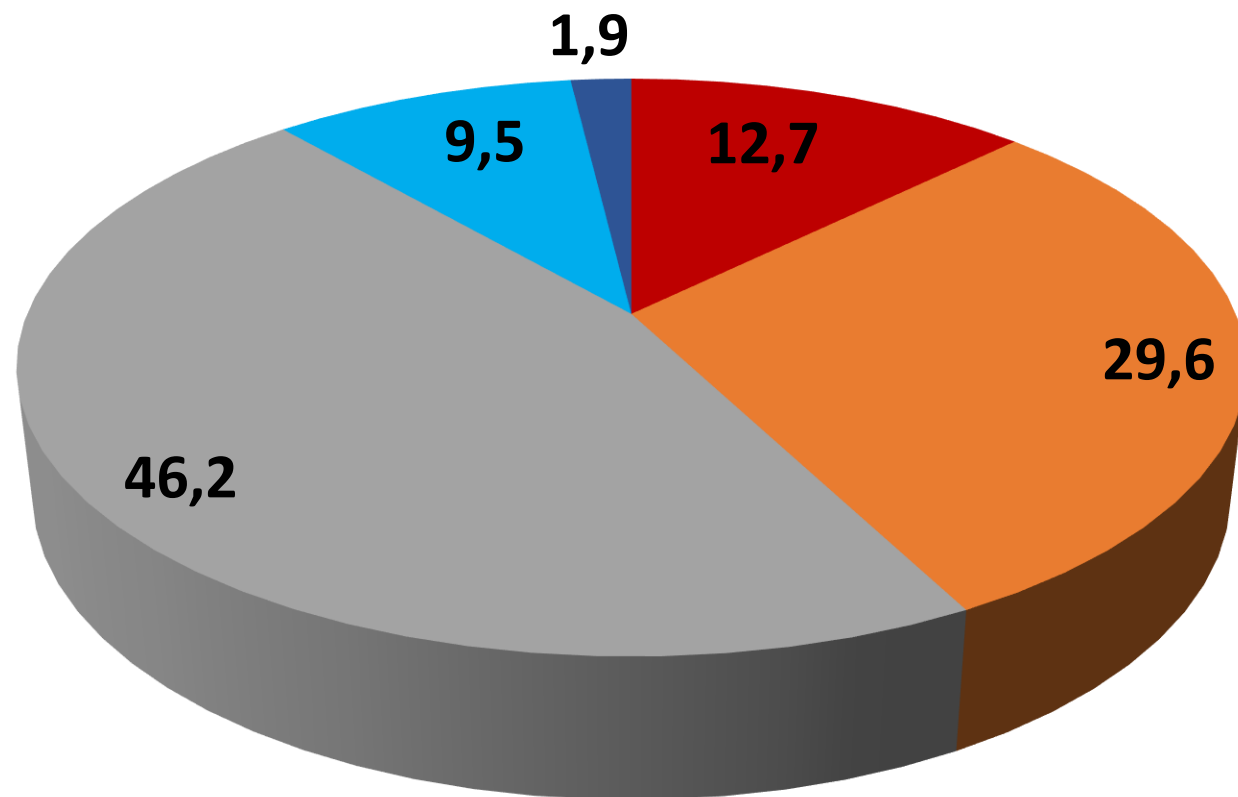

- výrazně vzrostla
- mírně vzrostla
- zůstala přibližně na stejné úrovni
- mírně klesla
- výrazně klesla

N=1029

Představy veřejnosti o kriminalitě:

Kriminalita v místě Vašeho bydliště ve srovnání se stavem před 10 lety

- výrazně vzrostla
- mírně vzrostla
- zůstala přibližně na stejné úrovni
- mírně klesla
- výrazně klesla

N=1029

Informovanost veřejnosti o kriminalitě

- Hlavní zdroj informací pro veřejnost: média
- **Zpravodajské hodnoty** v souvislosti s reprezentací kriminality (Jewkes, 2004):
  - Závažné trestné činy
  - Zjednodušení
  - Celebrity/vysoce postavené osoby
  - Sexuální podtext
  - Násilí
  - Kulturní a prostorová blízkost s cílovým publikem
  - Oběť nebo pachatel dítě
  - Potenciál vizuální prezentace
  - Poukázání na riziko nebo potenciální nebezpečí

Média o kriminalitě a trestání

Premium Získejte všechny články jen za 49 Kč/měsíc

iDNES.cz
ZPRÁVY > DOMÁCI

Volby do Sněmovny Babišova vláda MediaHub Zprávy z EU NATO Inspirativní ženy Speciály

Brutální a bezcitní. Ojedinělá sonda do dětských zločinů: jsou nečekaně hrůzné

Premium

Nepřičetný vraždil a utíkal z Bohnic. Žalobkyně navrhla soudu cizince vyhostit

Autor: iDNES.cz, ČTK
9. ledna 2026 11:09

Muže, který v nepřičetnosti vraždil, další lidi napadl a poté dvakrát utekl z pražské psychiatrické nemocnice v Bohnicích, navrhla státní zástupkyně za maření soudního rozhodnutí na deset let vyhostit. Soud bude pokračovat výslechem znalkyně 26. ledna, muž zůstává ve vazbě.

Diskuse (23 příspěvků)
Sdílet článek

iDNES-tv

Novinky.cz » Zahraniční » Evropa » Gangy ve Švédsku rekrutují nájemné vrahy z krvežíznivých dětí

Gangy ve Švédsku rekrutují nájemné vrahy z krvežíznivých dětí

Jitka Zadražilová

+ sledovat 3235

2:27

Chcete-li článek poslouchat, [přihlaste se](#)

eBook

Sdílet

608

16. 9. 2025, 13:31

Brutální vražda v pražském lesoparku: Gauneři si odpykají výjimečné tresty, potvrdil soud

.CZ

Média o kriminalitě: potenciální benefity a rizika

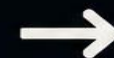
- Proměna mediálního prostředí: „cross-media landscape“ (Näsi, 2021)
- Pozitivní role médií: upozornění na problém / téma
- Rizika informování o kriminalitě:
  - sekundární viktimizace,
  - morální panika (Cohen, 1972),
  - obavy z kriminality (Gerbner & Gross, 1976; Gerbner et al., 2002),
  - „copycat crime“,
  - vnímání viny nebo nevinu ze strany veřejnosti ještě před vynesáním rozsudku soudem (fenomén „trial by media“, Gies et al., 2025; Schanz & Jones, 2024)

Od informací k postojům a potenciálním důsledkům

MÉDIA

VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ

DŮSLEDKY

MÉDIA

- důraz na násilné a výjimečné případy
- emocionalita a zjednodušování
- opakovaná expozice kriminalitě
- „crime sells“

VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ

„kriminalita roste“
lidé přeceňují nárůst kriminality

„tresty jsou mírné“
podceňování přísnosti trestů

obavy z kriminality
pocit ohrožení i bez osobní zkušenosti

punitivní postoje
podpora přísnějších trestů

DŮSLEDKY

tlak na tvrdší tresty
veřejnost volá po přísnější trestní politice

důvěra v justici
vnímání nespravedlnosti a neefektivity systému

morální paniky
zveličování hrozeb, společenská polarizace

nepřímý vliv na trestní politiku
reakce politiků, penal populism

Komunikace institucí trestní justice s veřejností

- transparentní komunikace

ALE

mediální prezentace svádí ke zkratkovitosti, zjednodušování, neúplnosti informací, a tím nepřesnosti, nežádoucí mediální dezinterpretace a zkreslení

- Transparentní a srozumitelná komunikace institucí trestní justice s veřejností může posilovat legitimitu institucí, zvyšovat důvěru veřejnosti a přispívat k lepšímu porozumění jejich činnosti.
- Efektivní komunikace má potenciál zmírňovat zkreslené mediální obrazy a podporovat informovanou debatu o trestní politice.

Závěry

- „kultivace“ veřejného mínění vs. trestní populismus
- transparentní komunikace institucí
- aktivní komunikační strategie
- podpora mediální gramotnosti
- síla autentických příběhů: na úrovni individuálních příběhů je veřejnost přístupnější a shovívavější při hodnocení a přijímání alternativních trestů (Feilzer, 2007), nápravy pachatelů apod.

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Náměstí 14. října 801/12, Praha 5

---

iksp@iksp.gov.cz

---

iksp.gov.cz
